

SYNTAX OF FILIPINO AS LINGUA FRANCA

Part 2 of 3

Jessie Grace Rubrico, PhD

Syntax Consultant, Presenter, Writer

www.languagelinks.org

3.3 S → VP (+ V pred) NP (Subject)

Verbal Affixes

Mag-

naga-

ga-

Magka-

-um-

Ma-

-an

i-

ig-

-in

gi-

Maka-

Makapag-

Makipag-

gina-

3.3.1

MAG-

1 **Mag - + Verb_{base}**

- Madali kaming **mag-welcôme** ng foreigner dito
- Kinabukasan **magsimba** muna ako
- Ngayon **magtinda** ako ng mga ulam paminsan-minsan lang

2 **Nag- + Verb_{base}**

Nágbaba akó sa hotel ng mga 3 pm

Nag-invest na sila sa mga pasalubong

Dati **nagtanggap** ako ng labada

4 **Mag - + CIV1 reduplication**

magdyidyip kami

3 **Nag- + CIV1 (Verb_{base})**

Early in the morning **naglalákad** ako dito sa Burnham

Meron namang **naghu-whole sale** d'yan

Naglilihis ang bagyo pag malapit na dito

Naga-

Naga- + Verb_{base}

Nagátúlong din s'ya sa amin

Yong nánay at saka tátay n'ya **nagábigáy**
talagá yan

Kamí rin mga **nagátrabáho** sa kanyá

Doón kami **nágkakain** ng pananghalian maliit pa kami

Magka-

Nagkahiwalay kami ng misis ko

3.3.2

-um-

1 **-um-** + Verb_{base}

Umatend akó ng training

Pumunta sila sa Sinulog

Medyo **kumunti** ‘yong users

2 **-um-** + C1V1 Verb_{base}

Sumusuportá ang gobyerno

Marami ring tao na **gumagala** gabi at araw

Doón ako **umúuwì**

3 C1V1R + Verb_{base}

hapon **uuwi** naman ako sa amin

araw-araw maraming **dadaan** sa opisina para magtinda

1 ma- + Verb_{base}

Minsan **masakit** dito.

At least **maenjoy** ko ang pension ko
Pampubliko dagat **manatili** sa amin

3.3.3

MA-

ma₋₁

ma₋₂

2 na- + Verb_{base}

May **naawa** sa akin na foreigner ba.

Na-push through ‘yon

Kayâ **napilit** ako mag-Inggris

4 ma- C1V1R -Verb_{base}

May **makukuha** rin sila sa GSIS.

Hindi naman kami **mapo-promote**

3 na – C1V1 -Verb_{base}

Proud ako dahil may **natutulungan** kami ng asawa ko

Usually ang mgâ **naa-assign** dito, hindî mga tagarito

3.3.4

Maka-

Makapag-

Makipag-

maka- + Verb _{base}	Makasalubong mo sila
nakaka- + Verb _{base}	Lahat naman kami halos nakakacommunicate sa mismong Visayan language
naka- + Verb _{base}	Naka-squat na lang sila doon sa sahig.
makaka- + Verb _{base}	Lahat dun makakapasok , sa Peoples Park

makapag- + V _{base}	Dì s'ya makapagsalita ng tagalog
nakakapag- + V _{base}	May taga- bulacan pero nakakapagsalita na rin ng Visayan language
nakapag- + V _{base}	Kasi nuun hindî sila nakapag-ultra sound
	Nakapag-asawa na at mayroon namang pamilya
	Nakapagpa-anak ako nang suhi

Makipag- + Verb _{base}	Maraming mabubuting tao na makipaghalubilo sayo
Makipag- + Verb _{base} + -an	Makipag-anuhan ka lang sa amin
Nakikipag + Verb _{base}	Nakikipag-coordinate kami sa mga officers nila

3.3.5

-in/-in-

1 Verb_{base} + **-in**

Tanggalin yan sa office namin

2 **-in-** + C1V1 Verb_{base}

Nirerecognized talaga nila naman yong honesty

parang 15 days sometimes 1 week siya **sini-celebrate**.

Tinitext ko po yung mga information

3 **-in-** + Verb_{base}

Hinanàp ko talagá ang father ko

Kinat (cinut) ko na yung chord

Meron silang **sinunod** na procedure

4 C1V1R + Verb_{base}

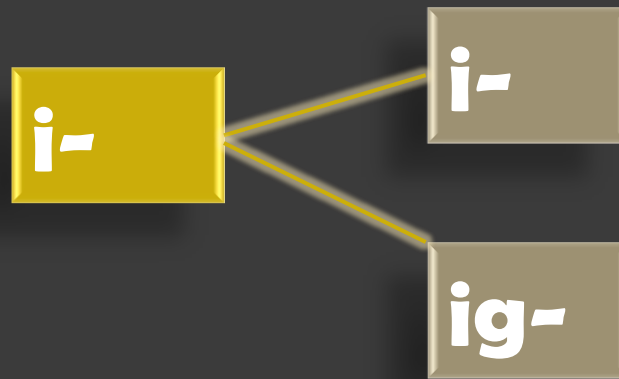
Babasahin ko pa sa book

4 **Gi - /Gina -** + Verb_{base}

Eh **gitanong** ko s'ya, kay Pilipino man an bosis n'ya.

Yung Chinese , Inglis man an **gina-apply** nila.

3.3.6

$I^- + V_{\text{base}}$	I-abolish yung item namin
$I^- + V_{\text{base}} (C1\text{-in-}V1R + V_{\text{root}})$	Isinusulat ko ang mga ulat ko dito sa Cebu
$I^- + V_{\text{base}} (-\text{in-} + V_{\text{root}})$	Ibinalik ko yung paa
$I^- + C1V1R + V_{\text{root}}$	‘Yong kandila sa loob ibebenta ‘yon
$Ig^- + C1V1R + V_{\text{root}}$	Igpapadalá ko yan sa LBC
$Ig^- + V_{\text{base}}$	Ig-anó mo namán akó ng tamalus

3.3.6

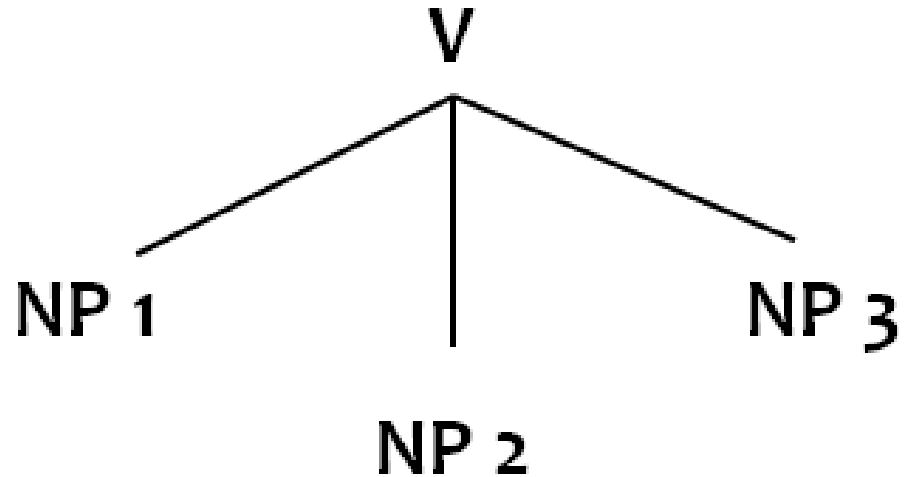
-an**-an****-han**

$V_{\text{base}} + \text{-an}$	Tétingán námin silá
$V_{\text{base}} + \text{-in-} + \text{-an}$	Binigyán akó check pay to cash
$V_{\text{base}} + \text{C1V1R} + \text{-in-} + \text{-an}$	Tinútulungan pô nila kami
$V_{\text{base}} (\text{ma-} + V_{\text{root}}) + \text{-(h)an}$	Hindi niya maintindihan yong Cyunin
$V_{\text{base}} (\text{ma-} + \text{C1V1R} + V_{\text{root}}) + \text{-(h)an}$	Marámi kang mapúpuntaháng hótél
$V_{\text{base}} (\text{na-} + \text{C1V1R} + V_{\text{root}}) + \text{-an}$	Nahhirapan akó dun
$V_{\text{base}} (\text{na-} + V_{\text{root}}) + \text{-an}$	Natubigan yung ano sahiḡ naming

3.3.7

Focus

- ☐ marking NP with *ang*
- ☐ verb affixation

NP Comp	Focus NP	Vtinda _{afiks}	
Tilapia	ang tilapia	-in-	Tininda ni lola ang tilapia sa kabataan
Lola	si Lola	nag-	Nagtinda si Lola ng tilapia sa kabataan
Kabataan	ang kabataan	-in- . . . -an	Tinindahan ng Lola ng tilapia ang kabataan.

Verbs:

- actor focus : **mag-** ; **-um-** ; **ma-** ; **maka-** ; **makapag-**; **makipag-**
 - **m > n** = action is begun: mag- > nag; ma- > na -; maka- > naka-; makapag- > nakapag-; makipag- > nakipag-
 - realizations of **mag-** : mag-, nag-, naga-, ga-
 - realizations of **-in** : - in / -in- ; gina- ; gi-
 - **maka-** /**naka-** in the AB form : **-ka-R** > makaka- / nakaka-

3.3.8

- object/patient/conveyance focus:
 - **-in-** ; **-an, i-** ; **ma-** (aptative/accidental)
 - **i-** > **i-** ; **ig-**

3.3.9

General Structures of Verbs

infinitive	$V_{af} + V_{base}$	-um- ; ma-; maka-;
		makapag; makipag-; I- / Ig-
	$V_{base} + V_{af}$	-in ; -an
Contemplated	$V_{af} + C1V1R + V_{root}$	mag-; I- ; ma –
	$C1V1R + Verb_{base} (root + -in)$	-in; -um-
Action Begun	$V_{af} + C1V1R_r + V_{base}$	nag- ; naga- ; -um- ; na- ;
Progressive?		ig- ; - in -; -an
	$V_{af} + V_{base} (C1-in-V1R + V_{root})$	i- ; ig-
	$V_{base} + C1V1R + -in- + V_{af}$	-an
Completed (?)	$V_{af(AB)} + V_{base}$	nag- (mag) ; nagá – (?)
		na –; -um- ; -in- ; gi- / gina-

Counter
Example

*nuun iná-allowed pa ng DOH ang pagpaparaan sa bahay**

NEXT:

**SYNTAX OF FILIPINO AS
LINGUA FRANCA**

Part 3

Jessie Grace Rubrico, PhD

Syntax Consultant, Presenter, Writer

www.languagelinks.org